

DÖVİZLE SÖZLEŞME YASAĞININ / SERBESTİSİNİN KAPSAMI NETLEŞTİ

ÖZET:

- ❖ **Başta gayrimenkul satışı ve kira sözleşmeleri olmak üzere, bazı sözleşmelerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak düzenlenemeyeceği hakkındaki CB Kararı sonrası, kafaların karışması ve tepkilerin artması üzerine yayımlanan Tebliğ ile kapsam daraltılarak konuya açıklık getirildi...**

**DÖVİZLE SÖZLEŞME KONUSU BİR BİLMECE..!
HEM DİKEY HEM DE YATAY OKUNMALI**

❖ TÜRK parasının kıymetini korumak amacıyla, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesine, döviz ve dövizi temsil eden belgelere (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ilişkin tüm işlemler ile dövizlerin tasarruf ve idaresine, kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemlere, ihracata, ithalata, özelliği olan ihracat ve ithalata, görünmeyen işlemlere, sermaye hareketlerine ilişkin kambiyo işlemlerine ait düzenleyici, sınırlayıcı esasların belirlendiği **TPKKH 32 Sayılı Kararda, bugüne kadar günün koşullarına göre önemli birçok değişiklikler yapıldı.**

BURAYA NASIL GELİNDİ ?

- ❖ Özellikle, bu yıl yaşanan kur sorunu (baskısı) ve finansal sıkıntı karşısında aşağıdaki üç önemli düzenleme (tedbir) yapıldı.

Birincisi; döviz geliri olmayanların döviz kredisi kullanamayacaklarına yönelik getirilen sınırlama.

İkincisi; 10 yıldır serbest tasarrufa bırakılan yurtdışı ihracat bedellerinin geçici (altı aylık) bir süre için yurda getirilmesi ve bankalara satılarak TL ye çevrilmesine yönelik zorunlu düzenleme.

Üçüncüsü ise; 13 Eylül 2018 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 85 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle aşağıda belirtilen iki maddelik önemli düzenleme yapıldı.

YASAL DAYANAK

1. İlgili Kararın 1. Maddesiyle, 32 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kararın 4 üncü maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

*“g) Türkiye’de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamaz.**”*

2. İlgili Kararın 2. Maddesiyle, 32 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karara aşağıdaki Geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 8 – Bu Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **otuz gün içinde, söz konusu bentte belirtilen ve daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; **Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenir.**”**

Ancak;

- ❖ Konu kamuoyunda çok farklı tartışma ve görüşlere yol açtığı gibi ilgililerin kafası da çok karıştı, bazı sektörler tarafından ciddi tepkiler başladı. Son ekonomik gelişmeler nedeniyle **piyasaların tansiyonu zaten çok yüksekti, bu düzenleme tansiyonu daha da yükseltti.** Düzenlemenin haklı yanı vardı, ancak piyasanın da haklı talepleri vardı.
- ❖ Konu medyada da çok geniş yer buldu. Bir o kadar da bilgi kirliliği yaşandı. **Çeşitli sektörler ve ilgililer tarafından bakanlığa çok sayıda taleplerle gidildi,** uzun görüşme ve değerlendirmeler yapıldı. Beklenti ve tereddütler artmaya başladı.

- ❖ Düzenleme hakkında; sorular, sorunlar, tereddütler ve tartışmalar devam ederken, **“bakanlıkça belirlenen haller dışında”** cümlesi ile özellikle “istisna” hallerinin bir an önce belirlenmesi önem arz ediyordu. Nitekim, düzenlemeye ilişkin Bakanlıkça **17 Eylül 2018** tarihinde yayımlanan basın duyurusunda;

“...döviz cinsinden girdi maliyetler veya yükümlülükler değerlendirmeye alınacak olup, düzenlemeye ilişkin kapsam, ekonomik faaliyeti sıkıntıya sokmayacak şekilde, ilgili kamu kurumlarımızın ve diğer paydaşların görüşleri de dikkate alınarak en kısa süre içerisinde belirlenecek ve Bakanlığımız tarafından duyurulacaktır...”

açıklaması yapıldı.

- ❖ Bu açıklamanın ardından çok geçmeden **beklenen tebliğ**, önce taslak olarak kamuoyuna sunuldu, ardından ise **6 Ekim 2018 tarihinde** Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
- ❖ Söz konusu Tebliğ ile; Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında yaptıkları/yapacakları sözleşmelerin, başta kapsam ve istisnalar olmak üzere, **hangilerini döviz veya dövize endeksli düzenleyemeyecekleri, hangilerini döviz veya dövize endeksli düzenleyebilecekleri** konusu aşağıdaki şekilde açıklığa kavuşmuş bulunuyor.

Burada öne çıkan birkaç tanıma ihtiyaç vardır;

- ❖ **Türkiye'de yerleşik kişiler:** Yurtdışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişiler.
- ❖ **Döviz;** Efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev'i hesap, belge ve vasıtaları olarak tanımlanmaktadır.
- ❖ **Menkul kıymetler:** Sermaye ve para piyasalarında işlem gören her türlü Türk ve yabancı menkul kıymetleri, (menkul kıymet yatırım fonu katılma belgesi bu Karar'ın uygulanmasında menkul kıymet olarak mütalaa olunur).

- ❖ **İş (hizmet) sözleşmesi:** Bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesiyle oluşan sözleşmedir. Diğer bir ifadeyle, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.
- ❖ **Eser sözleşmesi:** Yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.

DÖVİZ VEYA DÖVİZE ENDEKSLİ DÜZENLENEMEYECEK SÖZLEŞMELER

❖ Gayrimenkul satış sözleşmeleri:

Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, **konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştıramazlar.**

❖ **Gayrimenkul kiralama sözleşmeleri:**

Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

❖ **İş akdi sözleşmeleri:**

Türkiye’de yerleşik kişiler; yurt dışında ifa edilecekler dışında kalan, kendi aralarında akdedecekleri, iş sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

❖ **İş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmeleri:**

Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, iş makineleri dâhil taşıt satış sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

❖ **Finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri:**

Finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri, **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamaz.**

❖ **Danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmeleri:**

Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, **aşağıda belirtilenler dışında kalan** danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,

b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,

c) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri.

DÖVİZ VEYA DÖVİZE ENDEKSLİ DÜZENLENEBİLECEK SÖZLEŞMELER

❖ Kapsam dışında kalan menkul (mal) satış sözleşmeleri:

Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, iş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan diğer menkul (mal) satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.**

- ❖ **Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri:**

Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.**

❖ **Gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri:**

4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.**

❖ **Gemilerin inşası, tamiri ve bakımı dışında kalan eser sözleşmeleri:**

Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilerin inşası, tamiri ve bakımına ilişkin sözleşmelerde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.**

❖ **Yurt dışından temin edilen kredilere ilişkin 17 ve yurt içinden temin edilen kredilere ilişkin 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri:**

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın yurt dışından temin edilen kredilere ilişkin 17 ve yurt içinden temin edilen kredilere ilişkin 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmelerine ilişkin bedellerin **döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.**

❖ Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmeleri:

Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.**

❖ **Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmeler:**

Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.**

❖ **Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası antlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmeler:**

❖ Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası antlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlölüklerin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.**

❖ **Hazine ve Maliye Bakanlığının 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmeler:**

Hazine ve Maliye Bakanlığının 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin **döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması mümkündür.**

❖ **6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçları işlemleri:**

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin **döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.**

❖ Havayoluyla yolcu, yük veya posta taşıma faaliyeti işlemleri:

Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye’de yerleşik kişilerle **döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeleri akdetmeleri mümkündür.**

- ❖ Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmeleri:
- ❖ Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin **döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması mümkündür.**

- ❖ **Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketlerle ilgili işlemleri**

Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında **32 Sayılı Kararın 4’üncü maddesinin (g) bendi I uygulaması kapsamında Türkiye’de yerleşik olarak değerlendirilir.**

❖ Kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler

Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında **32 Sayılı Kararın 4'üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında dövize endekli sözleşme olarak değerlendirilir.**

13 EYLÜL 2018 ÖNCESİ DÜZENLENMİŞ SÖZLEŞMELERİN DURUMU

- ❖ Karar uyarınca; akdedilecek sözleşmelerde **istisna kapsamına alınan**, ancak Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın **Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler de anılan geçici madde hükmünden istisnadır.**

- ❖ Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır. **Yani, bu sözleşmeler dövizli düzenlenmiş ise, sözleşmenin süresi sona erinceye kadar dövizli olarak devam eder.**

Ancak;

- ❖ Karar uyarınca; sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövizle endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesi kapsamında **Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.**

Eski sözleşmeler yeniden düzenlenirken uyulması gereken hususlar:

- ❖ I) Karar uyarınca; sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerin taraflarca yeniden belirlenecek şartlarda, **13 Eylül 2018 tarihinden geçerli olmak üzere, en geç 30 gün içerisinde yenilenmesi zorunludur.**

- ❖ **2)** Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesi kapsamındaki sözleşmeler, Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedellerin **2/1/2018** tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası **efektif satış kuru** kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının, **2/1/2018** tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (**TÜFE**) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

- ❖ **3) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın ilk paragrafına göre iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir.**

Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (**TÜFE**) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkrada belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur. **Bu konu tartışmalıdır..!**

Eski dövizli sözleşmeler kapsamında alınmış vadeli çekler ve alacaklar:

- ❖ Bu fıkra hükmü, bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar için uygulanmaz.
- ❖ Diğer bir ifadeyle; bundan böyle dövizle düzenlenemeyecek ancak, **13 Eylül 2018 tarihinden önce düzenlenmiş eski sözleşmeler karşılığı alınmış vadeli çekler ile henüz tahsil edilmemiş alacakların döviz cinsinden tahsiline devam edilecek.**

Sonuç :

- ❖ **Başlangıçta, kapsamı çok geniş olarak yorumlanan kararname, daha sonra çıkarılan tebliğ ile hem kapsam daraltıldı hem de birçok tartışmalı konuya (damga vergisi hariç) cevap verilmiş oldu.**
- ❖ **Burada önemli olan, bundan böyle döviz veya dövize endeksli düzenlenemeyecek çok az sayıdaki işlemin dışında, başta menkul mal ticareti olmak üzere birçok işlemin eskiden olduğu gibi döviz veya döviz cinsinden yapılabileceğinin bilinmesidir.**

- ❖ Sunumda da belirttiğimiz gibi, çok karmaşık gözükken bu yeni düzenleme uygulamada başka sorunlar veya tartışmalar da yaratabilir.
- ❖ Son olarak, sunumuz sonrası **12.10.2018** tarihinde Hazinesinin, bu düzenlemeyle ilgili yayımladığı “**sıkça sorulan sorulara**” verdiği cevaplara (<http://istanbulymmo.org.tr/TR/Detail.aspx?ID=1466&ANA=125>) linkinden ulaşılabilir.